

Podstawowa zasada ochrony przed polami elektromagnetycznymi została zapisana w art. 121 Prawa ochrony środowiska. Zgodnie z tą zasadą ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub, co najmniej na tych poziomach oraz na zmniejszaniu poziomów pól elektromagnetycznych, co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Ochrona środowiska przed polami elektromagnetycznymi realizowana była do dnia 30 czerwca 2003r. w oparciu o Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11 sierpnia 1998 r., w sprawie szczegółowych zasad ochrony przed promieniowaniem szkodliwym dla ludzi i środowiska, dopuszczalnych poziomów promieniowania, jakie mogą występować w środowisku, oraz wymagań obowiązujących przy wykonywaniu pomiarów kontrolnych promieniowania (Dz. U. Nr 107, poz. 676). Z dniem 1 lipca 2003r. rozporządzenie to przestało obowiązywać, jest natomiast traktowane jako zbiór zasad wiedzy, którą stosuje się przy projektowaniu, budowie i eksploatacji obiektów będących źródłami pól elektromagnetycznych.

Aktualnie jest nowe rozporządzenie w tej sprawie z 30.10.2003r (Dz. U. Nr 192, poz. 1883. Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych określone w projekcie są zbliżone do wartości obowiązujących do 30.06.2003r. Utrzymana jest podstawowa zasada, że obiekty będące źródłami pól elektromagnetycznych muszą być projektowane i lokalizowane w taki sposób, aby w miejscach dostępnych dla ludności nie były przekroczone dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami wszystkie nowo oddawane linie i stacje elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110 kV lub wyższym oraz instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne, emitujące pola elektromagnetyczne, których równoważna moc promieniowana izotropowo wynosi nie mniej niż 15 W, emitujące pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 30 kHz do 300 GHz podlegają procedurze ocen oddziaływania na środowisko. Oznacza to, że ich lokalizacja i pozwolenie na budowę muszą być poprzedzone uzgodnieniami z organami ochrony środowiska. Wymagają również uzyskania pozwolenia na emitowanie pól elektromagnetycznych do środowiska.

Ustawa POŚ zobowiązuje wojewodów do prowadzenia okresowych badań kontrolnych poziomów pól elektromagnetycznych oraz do prowadzenia rejestru zawierającego informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól. Obecnie jednak brak jest usystematyzowanej działalności służb Inspekcji Ochrony Środowiska. Trwają prace zmierzające do zakupu ujednoczonej aparatury i wyposażenia laboratoriów. Badania pól elektromagnetycznych w zakresie wynikającym z przepisów o Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzi w ramach nadzoru bieżącego Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna (WSSE).

5.5.1. Analiza stanu aktualnego

Na terenie gminy Dąbrowa Biskupia brak jest radiofonicznych stacji nadawczych oraz nadajników telewizyjnych.

W ostatnich latach nastąpił rozwój nowych technik telekomunikacyjnych i rozwój sieci telefonii komórkowej. Elementem tej sieci są stacje bazowe telefonii komórkowej. Anteny nadawcze stacji bazowych lokalizowane są zwykle na wolnostojących wieżach antenowych. Na terenie gminy znajdują się obecnie 4 takie anteny. Dwie wieże w Modliborzycach i jedna w Ośniszczewie i w Radojewicach.

Postępowanie administracyjne związane z lokalizacją stacji odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami Prawa ochrony środowiska i poprzedzone jest procedurą ocen oddziaływania na środowisko. Przepisy ochrony środowiska nakładają na inwestora

PRZEWODNICZĄCY RADY
Marian Frątczak
Marian Frątczak

obowiązek wykonania pomiarów pól elektromagnetycznych bezpośrednio po uruchomieniu obiektu. Lokalizacja anten na znacznych wysokościach (30-40 m npt.) oraz kierunkowa charakterystyka ich promieniowania powodują, że w miejscach dostępnych dla ludności pole elektromagnetyczne emitowane przez anteny nadawcze stacji bazowych jest wielokrotnie niższe niż dopuszczalne. Potwierdzają to badania WSSE. Stacje bazowe nie stanowią więc zagrożenia dla zdrowia mieszkańców.

Negatywną konsekwencją lokalizacji anten na dużych wysokościach, jest konieczność wznoszenia wysokich konstrukcji wsporczych, najczęściej w postaci wież kratowych, które są widocznym akcentem w krajobrazie. W gminie znajdują się tereny o szczególnych walorach krajobrazowych. Dlatego istotne jest lokalizowanie tych obiektów poza miejscami objętymi szczególną ochroną, z uwzględnieniem zakazów wynikających z aktów prawa miejscowego powołujących określone formy ochrony przyrody i w taki sposób aby ich wpływ na krajobraz był jak najmniejszy.

Pola elektromagnetyczne wokół linii o napięciu niższym niż 110 kV traktowane są jako nieistotne z punktu widzenia wpływu na środowisko i zdrowie ludzi. Natomiast pola elektromagnetyczne o wartościach przekraczających wartości dopuszczalne mogą występować wokół linii elektroenergetycznych wysokich napięć oraz w otoczeniu stacji elektroenergetycznych. Na terenie gminy brak jest linii energetycznych o napięciu przekraczającym 110 kV. Długość i rodzaj linii przesyłowych energii elektrycznej przebiegających przez teren gminy przedstawia tabela poniżej.

Tabela 5 Długość i rodzaj linii przesyłowych energii elektrycznej w gminie Dąbrowa Biskupia

lp.	napięcie	rodzaj linii	długość [km]
1.	niskie 400 V	napowietrzna	122
2.		kabel	7
3.	średnie 15 kV	napowietrzna	104
4.		kabel	0
razem			233

Dopuszczalny poziom pól elektromagnetycznych wokół urządzeń o częstotliwości 50 Hz (takich jak linie i stacje elektroenergetyczne) wyrażony jest przez wartość skuteczną natężenia pola elektrycznego 10 kV/m w odniesieniu do miejsc dostępnych dla ludności i 1 kV/m w odniesieniu do obszarów zabudowy mieszkaniowej oraz wartość skuteczną natężenia pola magnetycznego 80 A/m.

W gminie Dąbrowa Biskupia nie ma miejsc dostępnych dla ludności, w których pola elektromagnetyczne przekraczałyby wartość dopuszczalną, w granicach gminy znajduje się 85 transformatorów odpowiednio zabezpieczonych i oznakowanych.

5.5.2. Przewidywane kierunki zmian

W gminie Dąbrowa Biskupia nie przewiduje się lokalizacji inwestycji sieci elektroenergetycznych 220 i 400 kV ani nadajników radiowo-telewizyjnych.

Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego jako preferencje strategii rozwoju wymienia rozbudowę sieci telekomunikacyjnych i informatycznych. Przewiduje się, że w najbliższych latach będzie następował ciągły rozwój nowych technik telekomunikacyjnych i informatycznych. Mając to na względzie oraz biorąc pod uwagę rosnące zapotrzebowanie na usługi telefonii komórkowej i łączności internetowej, która będzie się opierać na łączach radiowych, należy się spodziewać w najbliższych latach budowy kolejnych obiektów radiokomunikacyjnych - źródeł emisji pól elektromagnetycznych do środowiska.

5.5.3. Przyjęte cele i priorytety

Głównym celem w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi jest wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska dążenie do utrzymania poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub, co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszanie pól elektromagnetycznych, co najmniej do dopuszczalnych, jeśli nie są one dotrzymane.

Priorytetem jest cel określony w *Polityce ekologicznej państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010*: zintensyfikowanie badań kontrolnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz opracowanie i wdrożenie bazy danych o polach elektromagnetycznych w środowisku.

Cel ten uwzględniony został w *Programie ochrony środowiska województwa kujawsko-pomorskiego*, który jako priorytet zakłada:

- zbudowanie efektywnego systemu identyfikacji, charakterystyki, obserwacji i kontroli pól elektromagnetycznych oraz źródeł ich wytwarzania,
- utworzenie i ciągłą aktualizację w skali województwa informacji na temat terenów o stwierdzonych przekroczeniach dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

Wymieniony powyżej „Program” przewiduje jako cel nadrzędny sprawne funkcjonowanie systemu identyfikacji, kontroli i obserwacji źródeł pól elektromagnetycznych. Wskazuje na potrzebę wypracowania zasad współpracy w zakresie wymiany i przepływu informacji dla monitorowania źródeł emisji i wielkości pól elektromagnetycznych na terenie województwa oraz inwentaryzacji istniejących źródeł pól i wskazuje starostwa powiatowe jako współodpowiedzialnych (wraz Wojewodą, Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska i Wojewódzkim inspektorem Sanitarnym) za realizację tych działań.

Podstawowy cel wynikający z Polityki ekologicznej państwa - badania kontrolne pól elektromagnetycznych - realizowany będzie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska pod warunkiem wyposażenia w odpowiednią aparaturę kontrolno-pomiarową. Rola powiatu w tym zakresie powinna polegać na współpracy z służbami kontrolno-pomiarowymi i identyfikowaniu miejsc wymagających badań.

Ważnym celem jest wprowadzenie zasady lokalizowania zabudowy mieszkaniowej (i innej wymagającej ochrony ze względu na długotrwałe przebywanie ludzi) poza terenami zagrożonymi występowaniem pól elektromagnetycznych o poziomach przekraczających poziomy dopuszczalne. Dotyczy to przede wszystkim terenów w otoczeniu linii elektroenergetycznych o napięciu 110 kV i wyższym.

Aby zrealizować powyższe cele należy wprowadzić następujące działania:

- przestrzeganie przez samorząd gminny i powiatowy wymagań ustawy Prawo ochrony środowiska dotyczących prowadzenia procedur ocen oddziaływania na środowisko podczas ustalania warunków zabudowy oraz udzielania pozwoleń na budowę dla stacji i linii elektroenergetycznych o napięciu znamionowym 110 kV i wyższym oraz dla urządzeń radiowych i radiokomunikacyjnych i radiolokacyjnych o równoważnej mocy promieniowanej izotropowo równej 15 W i wyższej,
- lokalizowanie obiektów emitujących pola elektromagnetyczne w sposób bezkonfliktowy, nie powodujący przekroczenia standardów jakości środowiska – ograniczanie ponadnormatywnych oddziaływań pól elektroenergetycznych do miejsc niedostępnych dla ludności,
- lokalizację linii elektroenergetycznych o napięciu 110 kV i wyższym poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę mieszkaniową,

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marian Frontczak

- lokalizację zabudowy mieszkaniowej w najbliższym otoczeniu linii elektroenergetycznych o napięciu 110 kV wyłącznie po wcześniejszych pomiarach pól elektromagnetycznych,
- uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego tras przebiegu linii elektroenergetycznych wysokich napięć poprzez pozostawienie w ich sąsiedztwie przestrzeni wolnych od zabudowy,
- egzekwowanie przez organy administracji pomiarów pól elektromagnetycznych, do których inwestorzy zobowiązani są na mocy przepisów Prawa ochrony środowiska po uruchomieniu urządzeń.

Biorąc pod uwagę fakt, że w gminie Dąbrowa Biskupia znajdują się tereny o szczególnych walorach krajobrazowych, szczególną uwagę należy zwrócić na dodatkowy aspekt budowy linii elektroenergetycznych i obiektów radiokomunikacyjnych i radiowych, jakim jest wpływ wysokich konstrukcji wsporczych na krajobraz. W związku z tym:

- w celu ochrony krajobrazu przed negatywnym oddziaływaniem linii elektroenergetyczne, stacje bazowe telefonii komórkowej i inne obiekty radiokomunikacyjne wymagające wznoszenia wysokich konstrukcji wsporczych, należy lokalizować poza miejscami objętymi szczególną ochroną, z uwzględnieniem zakazów wynikających z aktów prawa miejscowego powołujących określone formy ochrony przyrody i w taki sposób aby ich wpływ na krajobraz był jak najmniejszy,
- należy wprowadzić zasadę, że, jeśli w bliskim sąsiedztwie planowana jest lokalizacja kilku obiektów radiokomunikacyjnych, to muszą one być lokalizowane na jednej konstrukcji wsporczej.

5.6. Chemikalia w środowisku, poważne awarie przemysłowe, klęski żywiołowe

Wraz z upływem lat wzrasta wpływ substancji chemicznych na środowisko, przy czym główne zagrożenia powodują trucizny pochodzące z działalności człowieka (spowodowane skażeniem środowiska przyrodniczego przez człowieka, zagrożeniem związanym z wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych). Na niebezpieczeństwo narażone są oprócz ludzi także poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego: woda, powietrze, gleba, rośliny i zwierzęta.

Bezpieczeństwo ekologiczne to utrzymanie na odpowiednim poziomie różnorodności biologicznej, krajobrazowej, zwiększenie skali rekultywacji obszarów zdewastowanych i zdegradowanych oraz zapobieganie pogarszaniu się jakości środowiska. Bezpieczeństwo zarówno chemiczne jak i biologiczne odgrywa dużą rolę w realizacji celów w zakresie bezpieczeństwa ekologicznego. Bezpieczeństwo chemiczne oznacza wprowadzenie kontroli zagrożeń dla środowiska związanych przede wszystkim z awariami przemysłowymi z udziałem niebezpiecznych substancji chemicznych i obejmuje kwestie: rozpoznawania miejsc i charakteru potencjalnych zagrożeń, opracowanie właściwych planów operacyjnych na wypadek awarii przemysłowych i transportowych oraz posiadanie sprawnego systemu ratowniczego. Dynamiczny rozwój gospodarczy powoduje, że wszystkie elementy tego systemu powinny być w sposób ciągły aktualizowane, a ze względu na wymóg rozpoznania możliwych skutków i zagrożeń, niezbędne jest ciągłe monitorowanie sytuacji oraz działania profilaktyczne (wśród nich oceny ryzyka i raporty bezpieczeństwa).

Obecnie środki chemiczne stosowane są powszechnie m. in. w gospodarstwach domowych, w przemyśle, w produkcji farmaceutyków. Na szeroką skalę stosowane są chemikalia w rolnictwie pod postacią pestycydów, nawozów sztucznych. W obrocie

znajdują się olbrzymie ilości substancji chemicznych (w tworzywach sztucznych, ubraniach, żywności, materiałach budowlanych, farbach, kosmetykach, środkach piorących itd.), a corocznie trafia do obrotu wiele nowych związków chemicznych. Szkodliwość substancji dla człowieka i środowiska może powodować ich niewłaściwe stosowanie, przechowywanie, opakowanie czy transport.

W związku z powyższym koniecznym stało się opracowanie i wydanie w kraju odpowiednich przepisów prawnych, normujących proces i metody oceny bezpieczeństwa, potencjalnych źródeł poważnych awarii, stwarzających potencjalne poważne zagrożenie dla ludzi i środowiska.

Rolniczy charakter gminy może spowodować, że niewłaściwa gospodarka chemikaliami stosowanymi w rolnictwie może przyczynić się do powstania skutków działalności człowieka na środowisko niemożliwych do usunięcia.

Wymogi, co do postępowania z substancjami chemicznymi zostały określone w ustawie z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. Nr 11, poz. 690 ze zmianami). Celem niniejszej ustawy jest ochrona człowieka i środowiska przed szkodliwym wpływem substancji i preparatów chemicznych. Ustawa obejmuje zagadnienia związane ze stosowaniem lub wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych, a także m. in. podstawowe obowiązki dotyczące np. informowania o niebezpiecznych preparatach, badania substancji i preparatów chemicznych, czy oznakowania, opakowania, obrotu i stosowania substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych.


Wszystkie substancje i preparaty podlegają klasyfikacji pod względem stwarzanych przez nie zagrożeń dla zdrowia i życia człowieka lub środowiska, określając przy tym kategorię zagrożenia. Dla substancji lub preparatów chemicznych istnieje obowiązek sporządzenia karty charakterystyki, stanowiącej zbiór informacji o ich niebezpiecznych właściwościach.

Na producencie lub importerze substancji ciąży obowiązek przed wprowadzeniem do obrotu nowej substancji (nie znajdującej się na liście substancji chemicznych występujących w produkcji lub obrocie) jej zgłoszenia do Inspektora do Spraw Substancji i Preparatów Chemicznych.

Znaczące zmiany do polskiego prawa dotyczącego substancji chemicznych i produktów wprowadziła także ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 ze zmianami). Wprowadzanie do środowiska wytwarzanej, wykorzystywanej lub transportowanej substancji jest dopuszczalne wyłącznie w zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z charakterem prowadzonej działalności i jest to podstawowa zasada wymagana powyższą ustawą. Ponadto przepisy zabraniają (z wyjątkiem przypadków w nich określonych) wprowadzania do obrotu lub ponownego wykorzystywania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, do których zaliczone zostały: PCB (szeroko rozumiane), azbest i dwutlenek tytanu (a także produkty lub odpady zawierające ten związek). Wykorzystywanie, przemieszczanie i eliminowanie tych substancji jest uwarunkowane szczególnymi środkami ostrożności. Przy czym wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska podlegają sukcesywnej eliminacji.

Dużym zagrożeniem dla środowiska i zdrowia ludzi może być nieprawidłowe zagospodarowanie odpadów powstałych w wyniku zastosowania chemicznych środków ochrony roślin. Na terenie gminy znajduje się, zlokalizowany w miejscowości Stanomin, nieczynny mogiłek przeznaczony do składowania przeterminowanych i niewykorzystanych środków chemicznych stosowanych w produkcji rolnej. Właścicielem obiektu jest Urząd Gminy Dąbrowa Biskupia.

PRZEWODNICZĄCY RADY


Marian Frontczak85

Problematyka wystąpienia awarii wiąże się również z przewozem materiałów niebezpiecznych (w opakowaniach i zbiornikach o różnej pojemności), jako jednym z elementów szeroko przyjętego bezpieczeństwa w działalności gospodarczej. W momencie wystąpienia katastrofy i uszkodzenia pojemników może dojść do masowego porażenia ludzi i zwierząt, a także do degradacji środowiska naturalnego. W zależności od rodzaju i ilości przewożonych środków oraz panujących warunków meteorologicznych zasięg oddziaływania zagrożenia może mieć od kilku do kilkunastu kilometrów.

Odrębne zagrożenie dla środowiska oraz zdrowia i życia ludzi stanowi możliwość wystąpienia klęsk żywiołowych, które w gminie najczęściej mogą być spowodowane powodzią czy pożarami lasów oraz odpadów. Na terenie gminy zagrożenia powodziowe mogą wystąpić w przypadku niekorzystnych zjawisk hydrologicznych – powodzi opadowych i roztopowych.

W ostatnich latach pomimo zagrożeń wystąpienia pożarów w kompleksach leśnych, spowodowanych nadmiernym obniżeniem poziomu wilgotności ściółki leśnej szczególnie w okresach letnich, nie notowano wystąpienia zagrożeń na szerszą skalę.

Ochrona środowiska przed poważną awarią oznacza zapobieganie zdarzeniom mogącym powodować awarię oraz ograniczenie jej skutków dla ludzi i środowiska. Zagrożenie dla środowiska o charakterze awaryjnym może wystąpić na składowiskach odpadów komunalnych, przemysłowych na skutek:

- pożaru, wywołanego samozapłonem lub wywoływanego umyślnymi podpaleniami,
- wybuchu metanu powstającego w wyniku beztlenowego rozkładu,
- niekontrolowanego zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych na skutek uszkodzenia uszczelnienia składowiska lub systemu drenażu.

Składowane odpady paląc się wydzielają do atmosfery różnego rodzaju substancje, w tym substancje trujące, duże ilości dymu oraz substancje o nieprzyjemnym zapachu pochodzącego głównie ze spalania substancji zawierających białko zwierzęce. Szczególnie niebezpieczne zarówno dla środowiska jak i dla zdrowia ludzi są substancje powstające w wyniku palenia się tworzyw sztucznych, w tym najbardziej niebezpieczne to dioksyny, działające na organizmy żywe już w bardzo małych stężeniach i kumulujące się w organizmach.

Źródłem zagrożenia wystąpienia awarii mogą także stać się wydzielające w trakcie rozkładu składowanych odpadów gazy. Szczególne zagrożenie stwarza powstający w wyniku beztlenowego rozkładu metan. Tworzy on, w szerokim zakresie od 5-15% metanu, w mieszaninie z powietrzem mieszkankę wybuchową. Może przenikać przez warstwy odpadów oraz gleby do tworzących się na składowisku komór powietrznych, a także do znajdujących się w obrębie składowiska obiektów budowlanych stwarzając zagrożenie wybuchowe.

5.6.1. Analiza stanu istniejącego

Na terenie gminy Dąbrowa Biskupia brak jest zakładów przemysłowych stwarzających szczególnie zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Jedynymi obiektami mogącymi w znacząco negatywny sposób oddziaływać na środowisko przyrodnicze są:

- składowisko odpadów w Stanominie,
- nieczynny mogiłek w Stanominie,
- oczyszczalnia ścieków,
- zbiorniki stacji paliw w Dąbrowie Biskupiej.

Negatywny wpływ wymienionych obiektów na środowisko może mieć miejsce tylko w przypadku awarii bądź rażących błędów w eksploatacji tych urządzeń. Oddziaływanie składowiska odpadów oraz mogiłnika na wody podziemne i środowisko

gruntowe jest monitorowane poprzez system piezometrów zamontowanych w sąsiedztwie tych obiektów.

5.6.2. Cele i zadania do realizacji

Zarówno cele średniookresowe, priorytety, limity i okresy ich uzyskania wynikają z opracowanych i zatwierdzonych dokumentów:

- *Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2003 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010;*
- *Programu ochrony środowiska województwa kujawsko-pomorskiego,*

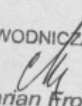
Racjonalna gospodarka chemikaliami musi uwzględniać przede wszystkim działania dążące do:

- ochrony zdrowia człowieka i ochrony środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem chemikaliów i procesów, w których są one stosowane;
- pełnego dostępu społeczeństwa do informacji o chemikaliach, na których działanie jest narażone;
- oszacowania rodzajów i wielkości ryzyka związanego ze stosowanymi chemikaliami;
- redukcji obecności dioksyn i PCB w środowisku oraz w produktach żywnościowych i paszy;
- zmniejszenia zagrożeń związanych ze stosowaniem pestycydów, poprzez zakaz lub ostre ograniczanie wprowadzania na rynek i wykorzystywania najbardziej niebezpiecznych i ryzykownych oraz zapewnienie, że w odniesieniu do pozostałych wykorzystywana jest najlepsza praktyka ich stosowania oraz sprawny atestowany sprzęt dozujący;
- zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym oraz katastrofom, w szczególności transportowym;
- poprawa stanu technicznego tras transportowych, mająca m.in. na celu ograniczenie występowania katastrof transportowych;
- organizację właściwych struktur szybkiego powiadomienia o wystąpieniu poważnej awarii, czy klęski żywiołowej;
- przeciwdziałanie wystąpieniom klęsk żywiołowych poprzez właściwe organizowanie struktur porządkowo – kontrolnych i szybkiego reagowania oraz modernizację urządzeń zabezpieczających;
- skuteczne usuwanie skutków wystąpienia klęsk żywiołowych;
- prawidłowej polityki przestrzennej zapewniającej w planowaniu przestrzennym uwzględnianie uwarunkowań maksymalnego bezpieczeństwa społeczeństwa oraz minimalizacji wystąpienia ryzyka.

Lista przedsięwzięć ukierunkowanych na ograniczenie stosowania chemikaliów, wystąpienia awarii i klęsk żywiołowych przewidzianych do realizacji w gminie obejmuje następujące pozycje:

- Stworzenie systemu informowania społeczeństwa o możliwości wystąpienia zagrożenia,
- Modernizacja i doposażenie w sprzęt ratownictwa ekologicznego OSP,
- Zidentyfikowanie przedsiębiorstw wykorzystujących substancje niebezpieczne i wykorzystanie wniosków płynących z ich planów operacyjnych do opracowywania i aktualizacji planów zagospodarowania przestrzennego,
- Identyfikacja terenów potencjalnie zagrożonych z tytułu możliwości wystąpienia poważnej awarii lub klęski żywiołowej,
- Uwzględnienie w procesie planowania przestrzennego i inwestycyjnego zapisów zewnętrznych planów operacyjno – ratunkowych,

PRZEWODNICZĄCY RADY


Marian Frontczak⁸⁷

- Uwzględnienie zasad bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych w projektach organizacji ruchu na drogach gminy,
- Utrzymanie we właściwym stanie technicznym dróg, którymi przemieszczają się transporty substancji niebezpiecznych,
- Opracowanie i realizacja lokalnego systemu zagospodarowania padłych zwierząt,
- Budowa chodników wzdłuż dróg,
- Wspieranie działań na rzecz prawidłowego zagospodarowania obornika, gnojowicy i gnojówki w fermach zwierząt gospodarskich,
- Wsparcie przedsięwzięć dotyczących usuwania azbestu z obiektów i instalacji budowlanych,
- Likwidacja i rekultywacja mogilnika.

6. Narzędzia i instrumenty realizacji Programu

6.1. Narzędzia i instrumenty programowo – planistyczne

- studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz plany miejscowe stanowią narzędzia o zupełnie podstawowym znaczeniu; są one sporządzane przez władze gmin i uzgadniane przez starostę; sposób ich opracowania i stopień szczegółowości będą w znacznej części decydowały o możliwości realizacji zapisów Programu;
- oceny oddziaływania na środowisko projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego stanowią istotny materiał umożliwiający uzgodnienie planu miejscowego;
- oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć inwestycyjnych realizowanych w ramach procedury zmierzającej do wydania decyzji o warunkach zabudowy, pozwolenia na budowę, pozwolenia wodno – prawnego, o warunkach prowadzenia robót melioracyjnych, zatwierdzającej projekt scalania i podziału gruntów, o zmianie lasu na użytek rolny;
- programy gospodarki odpadami przedsiębiorstw;

6.2. Narzędzia i instrumenty regulujące możliwości korzystania ze środowiska

- pozwolenia i decyzje administracyjne na emisję, zintegrowane, wodno-prawne, na wytwarzanie, zbiórkę i recykling odpadów, zobowiązujące do prowadzenia pomiarów;
- zgłoszenia instalacji nie wymagających pozwoleń dokonywane przez zakłady je eksploatujące;
- przeglądy ekologiczne dokonywane w sytuacjach gdy powstają wątpliwości, w przypadku składowisk zawsze;
- instrukcje eksploatacji obiektów związanych z gospodarką odpadami;
- wymagania kwalifikacyjne stawiane eksploatującym obiekty gospodarki odpadami;
- strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wody;
- strefy ograniczonego użytkowania terenu;
- ograniczenia lub zakazanie użytkowania niektórych jednostek pływających na wodach stojących;

6.3. Narzędzia i instrumenty finansowe

- opłaty za korzystanie ze środowiska; są one ponoszone za: wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, pobór wód, składowanie odpadów; ponadto na podstawie ustawy o ochronie przyrody uiszczane są opłaty za wycinkę drzew i krzewów;
- opłaty podwyższone za korzystanie ze środowiska uiszczają podmioty korzystające z niego bez uzyskania wymaganego pozwolenia;
- wsparcie finansowe przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska w drodze udzielania oprocentowanych pożyczek, dopłat do oprocentowania kredytów i pożyczek, udzielania dotacji, wnoszenia udziałów do spółek, nabywania obligacji,

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marian Frontozak
Marian Frontozak

89

akcji i udziałów przez fundusze ochrony środowiska, oraz wsparcie finansowe przez Ekofundusz dysponujący pieniędzmi z ekokonwersji, fundusze Unii Europejskiej (szerzej o nich w dalszym rozdziale), inne pomniejsze fundusze i fundacje wspomagające ochronę środowiska, budżet państwa, budżet samorządu województwa;

6.4. Narzędzia i instrumenty karne i administracyjne

- odpowiedzialność cywilna za szkody spowodowane oddziaływaniem na środowisko uregulowana jest także w Kodeksie Cywilnym; pozwala on każdemu, komu przez bezprawne oddziaływanie na środowisko zagraża lub została wyrządzona szkoda, żądać jej naprawienia lub zaprzestania działalności; jeżeli naruszenie dotyczy środowiska jako dobra wspólnego, z roszczeniem może wystąpić jednostka samorządu terytorialnego;
- odpowiedzialność karna za szkody wyrządzone środowisku zagrożona jest karą grzywny lub ograniczenia wolności w wypadku wprowadzania do obrotu substancji stwarzających szczególne zagrożenie, eksploatacji bez pozwolenia instalacji lub lekceważenia przepisów przez prowadzącego zakład o dużym ryzyku;
- odpowiedzialność administracyjna sprowadza się do możliwości nałożenia na podmiot korzystający ze środowiska i oddziałujący na niego negatywnie, obowiązku ograniczenia negatywnego wpływu i przywrócenia właściwego stanu środowiska;
- administracyjne kary pieniężne są ponoszone za przekroczenie lub naruszenie warunków korzystania ze środowiska;

6.5. Działalność kontrolna gminy

Możliwość skutecznego korzystania z instrumentów administracyjnych wiąże się z podejmowaniem czynności kontrolnych. W przypadku samorządu gminnego dotyczą one korzystania z możliwości wydania decyzji nakazujących prowadzącemu instalację prowadzenie pomiarów wielkości emisji, dokonanie przeglądu ekologicznego, wykonanie analizy porealizacyjnej itp. Ponadto konieczna jest dobra współpraca władz gminnych z Inspekcją Ochrony Środowiska w celu systematycznej kontroli przestrzegania przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą zapisów zawartych w pozwoleniach na emisję i niebawem zintegrowanych.

6.6. Struktura finansowania Programu

Wdrażanie niniejszego Programu będzie uzależnione od zrozumienia przez działaczy samorządowych roli i potrzeby instytucjonalnego wzmocnienia administracji zajmującej się problematyką ochrony środowiska.

Realizację zadań własnych Gminy można przewidzieć z największą dozą pewności. Zależać ona będzie od dynamiki działania władz samorządowych. Realizacja zadań koordynowanych będzie w znacznej mierze uzależniona od stanu finansów Państwa i kondycji przedsiębiorstw, które będą musiały dostosować sposób i zakres korzystania ze środowiska do aktualnych standardów.

Kolejną niewiadomą jest tempo wdrażania nowego ustawodawstwa, które będzie uzależnione od wspomnianego wcześniej wzmocnienia administracji. Jak wynika z powyższego, w procesie wdrażania Programu środki finansowe będą miały bardzo istotne znaczenie, lecz nie decydujące. W kontekście zasad dofinansowania zadań związanych z

ochroną środowiska zarówno przez instytucje krajowe, jak i dysponujące środkami Unii Europejskiej, najistotniejsza będzie możliwość zgromadzenia tzw. wkładu własnego w wysokości minimum 15 – 25% wartości zadania inwestycyjnego. Zgromadzenie pozostałej części środków będzie możliwe z pieniędzy funduszy strukturalnych lub, przy większych przedsięwzięciach, spójności.

Przewidywane do realizacji inwestycje priorytetowe będą finansowane ze środków własnych i kredytów komercyjnych oraz uzupełniająco z funduszy ochrony środowiska (przede wszystkim Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej).

Istotny ciężar finansowania inwestycji komunalnych pozostanie na barkach gmin, często poprzez zaciąganie długu w bankach i w międzynarodowych instytucjach finansujących (np. EBOiR). Coraz częściej gminy podejmują decyzje o udzieleniu praw inwestorowi zewnętrznemu do wykonywania działań z zakresu ochrony środowiska poprzez spółki z udziałem gminy, który to udział jest gwarancją jej wpływu na decyzje podejmowane przez spółkę oraz na jakość świadczonych usług.

Tabela 6 Prognozowane dochody i wydatki budżetowe na lata 2001 – 2011 (w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie/rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
I.	Dochody ogółem	7789	7877	7699	8752	9040	10690	8760	8730	8820	9055	9110
A.	Dochody własne w tym;	2663	3453	3350	3878	3520	3540	3660	3730	3820	4005	3970
	Z podatków i opłat	1900	2642	2401	2943	2680	2730	2850	2900	2980	3150	3150
	Z majątku gminy	354	353	548	450	350	320	310	320	330	335	300
	Z udziału w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	409	458	401	485	490	490	500	510	510	520	520
B.	Subwencje	3184	2966	3334	3593	3620	3650	3800	3850	3850	3900	4000
C.	Dotacje celowe na zadania z zakresu administracji rządowej	706	781	704	1083	1000	1000	1050	950	950	950	980
D.	Dotacje celowe na zadania własne	1236	677	311	198	900	250	250	200	200	200	160
II.	Wydatki ogółem	7850	8277	7586	8732	10000	11290	8695	8590	8540	8905	9010
A.	Wydatki bieżące	5858	6685	6934	7992	7800	7890	7900	7900	7900	8200	8300
B.	Wydatki inwestycyjne	1992	1592	652	740	2200	3400	795	690	640	705	710
	W tym inwestycje z zakresu ochrony środowiska	1159	1031	120	258	2200	3000	300	100	200	100	100
III.	Wynik finansowy	- 61	- 400	+113	+20	-960	-600	+65	+140	+280	+150	+100
	Wolne środki	164	150	232	120	230	250	300	250	110	15	5
IV.	Kredyty i pożyczki	0	400	0	0	960	600	0	0	0	0	
A.	Splata zaciągniętych kredytów i pożyczek	76	132	130	193	160						
B.	Splata planowanych pożyczek i kredytów	0	0	0	0	0	0	240	390	390	390	150
C.	Poręczenia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Tabela wg danych Urzędu Gminy Dąbrowa Biskupia

Wolne środki przeznaczane będą na spłatę rat pożyczek.

Kredyty i pożyczki wykazane w pkt IV zaciągnięte będą na inwestycje związane z ochroną środowiska.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marian Frontczak

6.7. Edukacja ekologiczna społeczności lokalnej

Edukacja ekologiczna ukazuje zależności człowieka od przyrody, uczy odpowiedzialności za zmiany dokonywane w środowisku naturalnym, dlatego powinna stać się nieodłącznym elementem całego procesu edukacyjnego. Zadaniem jej jest wykształcenie społeczeństwa przestrzegającego zasady zrównoważonego rozwoju. Wdrażanie zagadnień ekologicznych odbywa się między innymi poprzez dydaktykę, promocję działań na rzecz racjonalnej gospodarki oraz wyrabianie poczucia odpowiedzialności za środowisko przyrodnicze. Kształtowanie świadomości ekologicznej powinno dotyczyć zarówno młodego pokolenia jak i ludzi dorosłych.

Edukacja ekologiczna wpisuje się w podstawowe cele sformułowane w Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej i brzmi następująco: „Edukacja ekologiczna kształtuje całościowy obraz relacji pomiędzy człowiekiem, społeczeństwem i przyrodą. Ukazuje zależność człowieka od środowiska oraz uczy odpowiedzialności za zmiany dokonywane w środowisku naturalnym. Istotne jest, aby został on osiągnięty zarówno wśród młodego pokolenia, jak i u ludzi dorosłych poprzez: edukację ekologiczną w formalnym systemie kształcenia oraz pozaszkolną edukację ekologiczną”.

Przedsięwzięcia edukacyjne społeczności lokalnej znalazły odzwierciedlenie m.in. w Wojewódzkim Programie Ochrony Środowiska. Zamiary w tej materii dotyczą: opracowania i wdrażania programów szkolnych z zakresu ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, przygotowywania i udostępniania informacji o stanie zagrożenia środowiska, propagowania tematyki ekologicznej w różnego rodzaju mediach, propagowania zdrowego stylu życia. Ponadto przewidziano organizowanie konkursów, olimpiad i przeglądów o tematyce ekologicznej, wspieranie przedsięwzięć i inicjatyw społecznych. Udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji.

Włączanie do procesu realizacji zrównoważonego rozwoju szerokiego grona partnerów daje szansę na jego społeczną akceptację i przyjmowanie odpowiedzialności tak za sukcesy jak i porażki. Społeczność powiatu jest głównym adresatem działań przewidywanych Programem, stąd tak ważnym elementem jest uspołecznienie procesu planowania i podejmowania decyzji i przejrzystość procedur włączających doń szerokie grono partnerów. Zadanie to, by mogło przynieść pozytywny skutek, musi być realizowane przez społeczeństwo świadome zagrożeń, jakie niesie z sobą rozwój cywilizacyjny, a więc odpowiednio przygotowane. W przeciwnym wypadku podejmowane przez władze samorządowe próby rozwiązania szeregu problemów będą napotykały na społeczny opór.

7. Streszczenie Programu Ochrony Środowiska

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Program Ochrony Środowiska Gminy Dąbrowa Biskupia. Jego załącznikiem jest Plan Gospodarki Odpadami. Niniejszy program stanowi rozwinięcie Programu Ochrony Środowiska Powiatu Inowrocławskiego, którego załącznikiem jest Plan Gospodarki Odpadami Powiatu.

Zasadniczym zadaniem niniejszego opracowania jest określenie celów, priorytetów i w konsekwencji działań, jakie stoją przed samorządem gminnym w dziedzinie ochrony środowiska. Ich podjęcie i wykonanie ma na celu realizację międzynarodowych zobowiązań naszego kraju, a w szczególności podjętych w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej oraz, w znacznej mierze wynikającej z nich Polityki Ekologicznej Państwa.

Program swoją strukturą bezpośrednio nawiązuje do polityki Ekologicznej Państwa na lata 2003 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010. Podejmuje, więc zagadnienia ochrony dziedzictwa przyrodniczego, racjonalnego użytkowania zasobów przyrody, surowców, materiałów i energii oraz poprawy jakości środowiska i

bezpieczeństwa ekologicznego. Bardzo ważnym i całkowicie nowym elementem Programu, związanym z koniecznością zdawania przez organy wykonawcze Gminy co dwa lata sprawy przed radą z jego realizacji, jest zbilansowanie potrzeb z możliwościami finansowymi, a więc osadzenie go w realiach ekonomicznych.

Dokument zastał opracowany w związku z obowiązkiem nałożonym na gminy przez ustawę z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2001.62.627) w art. 17 i 18, ustawę z 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2001.62.628) w art. 14 ust 6 oraz ustawę z 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. 2001.100.1085) w art. 10 w zakresie terminu jego realizacji.

Gmina Dąbrowa Biskupia o typowo rolniczym charakterze leży w zachodniej części Powiatu Inowrocławskiego, nad Kanałem Parchańskim.

Polityka ekologiczna na obszarze gminy powinna zmierzać w kierunku pełnej inwentaryzacji i ochrony zasobów przyrodniczych. Ochrony wymaga lokalny i ponadlokalny system przyrodniczy, który tworzą: obszary leśne, zieleń śródpolna, wody powierzchniowe, grunty organiczne, zespoły roślinności hydrofilnej, bagna a także rezerwaty przyrody, pomniki przyrody, użytki ekologiczne oraz zieleń parków wiejskich. Szczególnej ochrony wymagają tereny i obiekty uznane za obszary prawnej ochrony przyrody i krajobrazu (rezerwaty przyrody, obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody, użytki ekologiczne).

Wszelkie działania gospodarcze na terenie gminy powinny być realizowane z uwzględnieniem udokumentowanych prawidłowości funkcjonowania ekosystemów.


Podstawowym zadaniem gminy jest ochrona ekosystemów leśnych oraz zalesianie nieużytków i zwiększenie zalesienia gruntów, które wypadają z produkcji rolnej. Ochrona ekosystemów leśnych wiąże się w szczególności z utrzymaniem dobrej kondycji lasów gospodarczych, wprowadzenie różnorodności w monokulturach borów sosnowych, zorganizowaniem miejsc biwakowania dla turysty penetrującego ekosystem leśny, określeniem tras umożliwiających penetrację turystyczną lasów.

Gleby gminy Dąbrowa Biskupia są glebami o średniej zdolności retencji wody. Dla utrzymania optymalnego uwilgocenia i prawidłowego systemu odwadniania konieczna będzie budowa i odbudowa urządzeń melioracyjnych, małych urządzeń piętrzących oraz utrzymanie rowów i drenażu w dobrym stanie. Ochrona gleb będzie również uwzględniać działania zapobiegające procesom erozji. Niezbędne będzie stosowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz stałe utrzymanie gleby pod pokrywą roślinną. Istotnym kierunkiem działań będzie wdrażanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej oraz intensyfikacja edukacji ekologicznej rolników, mająca na celu uświadomienie konsekwencji nieprawidłowej gospodarki rolnej i wskazanie właściwych rozwiązań.

W zakresie eksploatacji kopalni i poszukiwania nowych złóż aktywizacja działań uzależniona jest od sytuacji rynkowej i gospodarczej kraju i regionu. Przewiduje się kontynuację poszukiwania złóż kopalni pospolitych. Konieczne jest zainteresowanie gminy ustaleniem właściwych kierunków, z punktu widzenia unikania zagrożeń dla jakości wód podziemnych, rekultywacji wyrobisk powstających po odkrywkowej eksploatacji kopalni.

Zaopatrzenie w wodę o dobrej jakości jest jednym z najważniejszych celów zaspokajania potrzeb ludności. Ocena stanu urządzeń służących do poboru wody oraz jej uzdatniania i dalej przesyłu do punktów poboru wymusza dążenie do rozbudowy i modernizacji systemów zaopatrzenia w wodę w taki sposób, aby obejmowały one jak największą liczbę użytkowników na terenie gminy. W celu ochrony wody i środowiska gruntowo – wodnego niezbędnym jest ograniczenie do niezbędnego minimum źródeł stanowiących zagrożenie dla jakości wód podziemnych i powierzchniowych. Jednym z

PRZEWODNICZĄCY RADY


Marian Frontczak

93

najważniejszych elementów mających wpływ na jakość oraz stan zasobów wodnych i nierozzerwalnie związanych z gospodarką wodną jest gospodarka ściekowa. W świetle takich uwarunkowań na terenie gminy będą podjęte działania mające na celu dążenie do realizacji zadań w gospodarce ściekowej wynikających ze zobowiązań międzynarodowych Polski i zapisów Prawa wodnego oraz aktualnego stanu gospodarki ściekowej w województwie i w powiecie. Planuje się rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz instalację ok. 400 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Zastosowanie alternatywnych/odnawialnych źródeł energii ma podstawowe znaczenie dla obniżenia poziomu zanieczyszczenia środowiska spowodowanego np. klasycznymi metodami wytwarzania energii. W gminie Dąbrowa Biskupia nie zaleca się budowy siłowni wiatrowych, brak jest też możliwości zastosowania elektrowni wodnych na rowach i kanałach. Można natomiast wykorzystać wody podziemne lub ścieki jako źródła ciepła niskotemperaturowego dla pomp ciepła. Pod uwagę należy również wziąć możliwość energetycznego wykorzystania biomasy, np. słomy. Ocena zastosowania wód geotermalnych wymaga przeprowadzenia kosztownych badań poprzedzonych wykonaniem odpowiednich odwiertów.

Mówiąc o kształtowaniu stosunków wodnych i ochronie przed powodzią należy zauważyć, że poza Kanałem Parchańskim i siecią rowów melioracyjnych Gmina pozbawiona jest w zasadzie wód powierzchniowych, Zagrożenie powodziowe na terenie gminy jest w minimalne i związane jedynie z występowaniem deszczy nawalnych lub nadmiarem wód roztopowych. W przypadku obszaru gminy Dąbrowa Biskupia należy dążyć do zwiększenia możliwości retencjonowania wody zwłaszcza poprzez rozbudowę i ochronę stawów oraz oczek śródpolnych, należy również dokonać przeglądu i modernizacji systemu melioracyjnego.

Analizując jakość wód w gminie pod uwagę wzięto wody opadowe, wpływ rolnictwa na jakość wód, eksploatację ujęć wody, problem nielegalnych podłączeń do kanalizacji oraz nieszczelnych zbiorników bezodpływowych, kształtowanie opłat za wodę i odprowadzanie ścieków. W celu poprawy jakości wód w gminie należy podjąć rozbudowę systemu wodociągowego i kanalizacyjnego, rozbudować i zmodernizować oczyszczalnię ścieków a posesje nie podłączone do sieci kanalizacyjnej wyposażać w przydomowe oczyszczalnie. Należy także przeprowadzać kontrolę stanu technicznego zbiorników bezodpływowych oraz sposobu ich opróżniania.

Omawiając problem zanieczyszczenia powietrza można wskazać, że na terenie gminy nie notuje się jego ponadnormatywnych zanieczyszczeń. Zanieczyszczenia emitowane do atmosfery z terenu gminy łączą się wyłącznie z tzw. niską emisją związaną z transportem i indywidualnymi instalacjami ciepłowniczymi. Tylko dwa podmioty gospodarcze działające w gminie musiały wystąpić o pozwolenie na emisję zanieczyszczeń do atmosfery, były to zakłady mięsne Viando oraz Gospodarstwo Rolne w Sobiesiernie. Na terenie gminy brak jest obiektów stwarzających uciążliwość dla jakości zapachowej powietrza, do potencjalnie uciążliwych obiektów można zaliczyć składowisko odpadów, oczyszczalnię ścieków, zakłady mięsne oraz punktowo indywidualne miejsca hodowli zwierząt gospodarskich.

W obrębie gminy Dąbrowa Biskupia nie występują obszary wymagające, w myśl obowiązujących przepisów, opracowania programów naprawczych.

Na terenie gminy nie notuje się również ponadnormatywnych emisji hałasu do środowiska. Typowo rolniczy charakter gminy powoduje, że na jej obszarze brak jest hałasu związanego z działalnością przemysłową. Jedyne uciążliwości mogą być powodowane przez hałas komunikacyjny występujący wzdłuż dróg wojewódzkich, o numerach 249 i 259, przecinających obszar gminy. Wymienione drogi przebiegają przez 4 miejscowości: Dąbrowa Biskupia, Pieranie, Stanomin i Ośniszczewko. Przewiduje się że w

przyszłości natężenie hałasu komunikacyjnego będzie się obniżać, tzw. hałas osiedlowy pozostanie na niezmiennym poziomie, natomiast istnieje możliwość, że w związku z rozwojem turystyki zwiększy się hałas komunalny związany z obiektami rekreacji i rozrywki.

W granicach gminy nie ma obszarów, dla których wymagane jest opracowanie programów naprawczych.

Na terenie gminy nie notuje się ponadnormatywnych emisji pól elektromagnetycznych do środowiska. W granicach gminy nie ma obiektów wytwarzających takie pola: przekaźników radio-telewizyjnych, sieci przesyłowych energii elektrycznej o napięciu powyżej 110 kV, urządzeń medycznych i radiolokacyjnych. W obrębie gminy znajdują się 4 maszty wieżowe przekaźników telefonii komórkowej. Sieć przesyłowa energii elektrycznej składa się z linii niskiego (400V) i średniego napięcia (15kV), jej całkowita długość wynosi 233 km. W gminie zlokalizowano 85 transformatorów.

Przewiduje się, że na terenie gminy nie będą budowane nowe obiekty powodujące emisję ponadnormatywnych pól elektromagnetycznych do otoczenia.

Analiza problemu chemikaliów w środowisku, poważnych awarii przemysłowych i klęsk żywiołowych wskazuje, że na terenie gminy brak jest obiektów, których eksploatacja może grozić wystąpieniem poważnej awarii przemysłowej. Chemikalia, które mogą dostać się do środowiska pochodzić mogą głównie z gospodarstw domowych, składowiska odpadów, transportu i rolnictwa. W gminie znajduje się nieczynny mogilnik, w którym zdeponowano opakowania po środkach ochrony roślin.

Negatywny wpływ na środowisko takich obiektów jak: składowisko odpadów, mogilnik, oczyszczalnia ścieków czy stacja paliw (zbiorniki), może mieć miejsce tylko w przypadku awarii bądź rażących błędów w eksploatacji tych urządzeń. Oddziaływanie składowiska odpadów oraz mogilnika na wody podziemne i środowisko gruntowe jest monitorowane poprzez system piezometrów zamontowanych w sąsiedztwie tych obiektów.

Odrębne zagrożenie dla środowiska oraz zdrowia i życia ludzi stanowi możliwość wystąpienia klęsk żywiołowych, które w gminie najczęściej mogą być spowodowane powodzią czy pożarami lasów oraz odpadów. Na terenie gminy zagrożenia powodziowe mogą wystąpić w przypadku niekorzystnych zjawisk hydrologicznych – powodzi opadowych i roztopowych.

Rozpatrując narzędzia i instrumenty realizacji Programu wzięto pod uwagę opracowania o charakterze programowo-planistycznym (np. studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz plany miejscowe), narzędzia i instrumenty regulujące możliwości korzystania ze środowiska (np. pozwolenia i decyzje), narzędzia i instrumenty finansowe (np. opłaty, pożyczki, dopłaty), narzędzia i instrumenty karne i administracyjne, działalność kontrolną gminy, przeanalizowano również strukturę finansowania Programu oraz wskazano na ważną rolę edukacji ekologicznej.

Edukacja ekologiczna ukazuje zależności człowieka od przyrody, uczy odpowiedzialności za zmiany dokonywane w środowisku naturalnym, dlatego powinna stać się nieodłącznym elementem całego procesu edukacyjnego. Zadaniem jej jest wykształcenie społeczeństwa przestrzegającego zasady zrównoważonego rozwoju. Wdrażanie zagadnień ekologicznych odbywa się między innymi poprzez dydaktykę, promocję działań na rzecz racjonalnej gospodarki oraz wyrabianie poczucia odpowiedzialności za środowisko przyrodnicze. Kształtowanie świadomości ekologicznej powinno dotyczyć zarówno młodego pokolenia jak i ludzi dorosłych.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marian Frontczak
Marian Frontczak

8. Spis tabel

Tabela 1	Wilgotność zbieranej słomy	56
Tabela 2	Liczba zbiorników bezodpływowych do gromadzenia nieczystości płynnych w poszczególnych miejscowościach gminy Dąbrowa Biskupia	60
Tabela 3	Ilości zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery oraz oznaczenia pozwoleń wydanych przez starostę inowrocławskiego dla podmiotów z terenu gminy Dąbrowa Biskupia	69
Tabela 4	Wyniki oceny jakości powietrza w powiecie inowrocławskim	71
Tabela 5	Długość i rodzaj linii przesyłowych energii elektrycznej w gminie Dąbrowa Biskupia	82
Tabela 6	Prognozowane dochody i wydatki budżetowe na lata 2001 – 2011 (w tys. zł).....	91